

Skatteetaten

Returadresse:
Postboks 9200 Grønland, N-0134 OSLO

Vår dato
10. februar 2021

Din dato

Saksbehandler
Ellen B. Moi

Din referanse

Telefon
47 32 89 77

Vår referanse

Postadresse

Til høringsinstansene

Høring - utlevering av opplysninger fra a-meldingen til NAV

1 Innledning

Skattedirektoratet sender med dette på høring forslag til endring i skatteforvaltningsforskriften 3-3-1 slik at Skatteetaten kan dele opplysninger fra a-meldingen med Nav om hvilken pensjonsinnretning en arbeidsgiver har inngått pensjonsavtale med.

Forslaget vil gjøre det enklere for Nav å dele opplysninger fra Aa-registeret med private pensjonsinnretninger til bruk i deres arbeid med ajourhold og oppfølging av obligatorisk tjenstepensjon.

2 Bakgrunn og gjeldende rett

Fra 1. januar 2021 fikk Skatteetaten og Nav hjemmel til å dele opplysninger om henholdsvis inntekts- og arbeidsforhold med pensjonsinnretninger. Pensjonsinnretningene har behov for opplysningene for å kunne beregne og fastsette premien for pensjonssparing fra arbeidsgiver, samt utbetale korrekt pensjon for den enkelte arbeidstaker.

Formålet med ordningen er blant annet å forenkle rapporteringspliktene for arbeidsgivere slik at de ikke lenger vil ha behov for å rapportere de samme opplysningene til pensjonsinnretningene de har avtale med.

Endringen ble gjennomført ved at *Skatteetaten* ved lov 21. desember 2020 nr. 171 fikk unntak fra taushetsplikten i skatteforvaltningsloven § 3-1 slik at inntektsopplysninger rapportert etter skatteforvaltningsloven § 7-2, kan deles med private pensjonsinnretninger til bruk i deres arbeid med ajourhold og oppfølging av obligatorisk tjenstepensjon, jf. skatteforvaltningsloven § 3-6 tredje ledd. Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2021. Forarbeidene er Prop. 1 LS (2020-21) punkt 13 og Innst.4 L (2020-2021).

For at Nav skal kunne dele opplysninger om arbeidsforholdet med pensjonsinnretningene ble forskrift 18. august 2008 nr. 924 om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret endret ved forskrift 21. desember 2020 nr. 3148 som trådte i kraft 1. januar 2021. Etter forskriftens § 10 bokstav c kan pensjonsinnretninger etter søknad nå gis tilgang til nødvendige opplysninger om arbeidsforhold til bruk i arbeidet med pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenstepensjonsloven. I ny § 11 er det bestemmelser om hva søknaden skal inneholde, blant annet skal det opplyses om formålet med bruken av opplysningene og

informasjon om hvordan og i hvilken sammenheng opplysningene vil bli brukt. Endringene trådte i kraft 1. januar 2021. Forarbeidene er Prop. 27 L (2020–2021) og Innst.141 L (2020–2021).

For å sikre at *inntektsopplysningene* blir delt med de rette pensjonsinnretningene fikk arbeidsgiver plikt til å rapportere i a-meldingen hver kalendermåned hvilken pensjonsinnretning det er inngått pensjonsavtale med, jf. lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenestepensjon (OTP-loven) § 7. For å begrense mulighetene for at opplysningene kommer på avveie, kontrollerer Skatteetaten ved utlevering av inntektsopplysninger at pensjonsinnretningen som ber om opplysningene er den samme som er meldt inn av arbeidsgiver i a-meldingen, se omtale i Prop. 1 LS (2020-21) punkt 13.2.4 underpunkt "Deling av opplysninger med pensjonsinnretningene".

En tilsvarende endring ble ikke gjennomført for Nav. Etaten får dermed ikke automatisk inn opplysninger fra arbeidsgiver om hvilken pensjonsinnretning det er inngått avtale med og får heller ikke på en enkel måte kontrollert om det er arbeidsgivers pensjonsinnretning som ber om opplysninger. Nav må derfor i utgangspunktet innhente bekreftelse fra arbeidsgiver hver gang det er aktuelt å utlevere registeropplysninger til en pensjonsinnretning for å sikre at det kun utleveres nødvendige opplysninger og til riktig avtalepart. Dette er tungvint, i strid med "once only" prinsippet slik dette er nedfelt i Digitaliseringsrundskrivet punkt 1.2 og understøtter heller ikke formålene med endringene som var å forenkle rapporteringsplikten for arbeidsgivere, samt å forenkle innhenting av opplysninger til pensjonsinnretningene¹. Istedet blir opplysningene innhentet fra Skatteetaten som allerede har denne opplysningen tilgjengelig ved utlevering av inntektsopplysninger for den samme kretsen av ansatte hos en gitt arbeidsgiver.

Skattemyndighetenes taushetsplikt etter skatteforvaltningsloven § 3-1 er ikke til hinder for at opplysninger utleveres til andre offentlige myndigheter der en slik utlevering er nødvendig og forholdsmessig, jf. skatteforvaltningsloven § 3-3 første og annet ledd.

I medhold av skatteforvaltningsloven § 3-3 tredje ledd kan det gis forskrift om utlevering av opplysninger til andre offentlige myndigheter i deres interesse, blant annet om hvem det skal utleveres opplysninger til, hvilke opplysninger som kan utleveres, hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen av om utleveringen er forholdsmessig og om at opplysninger i enkelte tilfeller alltid skal kunne utleveres. Slik forskrift er gitt i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1. Hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen av om utleveringen er forholdsmessig er utdypet i forskriften § 3-3-1 første ledd. I medhold av disse bestemmelsene utleverer Skatteetaten i dag etter en konkret vurdering opplysninger om arbeidsgivers pensjonsinnretning til Nav på forespørsel. Det er imidlertid behov for at opplysningene mer fortløpende og på en enklere måte kan gjøres tilgjengelig for Nav. I bestemmelsens annet ledd er det inntatt hvilke offentlige myndigheter taushetsbelagte opplysninger uansett kan utleveres til fordi vilkårene i skatteforvaltningsloven § 3-3 første og annet ledd, jf. skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 første ledd anses oppfylt.

3 Vurdering og forslag

Dersom vilkårene for utlevering av opplysninger til Nav om hvilken pensjonsinnretning arbeidsgiver har opplyst om i a-meldingen alltid vil være oppfylt, kan dette inntas i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 annet ledd slik at opplysningene kan utleveres til uten at det er nødvendig å foreta de vurderingene som lovens § 3-3 første og annet ledd legger opp til for hver kalendermåned.

¹ Se nærmere om bakgrunnen og formålet med endringene i Prop. 1 LS (2020-2021) punkt 13.2 Deling av inntektsopplysninger og flytting av tilsynsmyndighet – anmodningsvedtak nr. 596 (2017–2018).

Taushetsplikten er viktig for å ivareta de skattepliktiges rettssikkerhet og personvern, og er samtidig viktig for å ivareta den generelle tilliten til Skatteetaten. Unntak fra taushetsplikten må begrunnes i hensyn som veier tyngre enn hensynene bak taushetsplikten.

Utgangspunktet er at skattemyndighetene kan utlevere taushetsbelagte opplysninger til offentlige myndigheter dersom det er nødvendig for å utføre mottakerorganets oppgaver etter lov, eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte.

Formålet med forslaget er å gjøre det enklere å utlevere opplysninger til Nav om den pensjonsinnretningen arbeidsgiver har oppgitt i a-meldingen slik at de enkelt kan kontrollere at opplysninger om arbeidsforholdet blir utlevert til riktig innretning. Et unntak fra taushetsplikten for dette formålet vil derfor også være i arbeidsgivers og arbeidstakernes interesse.

Det er viktig at Nav får sikret at registeropplysninger utleveres til riktige pensjonsinnretning. Opplysningen om navnet på en pensjonsinnretning for en gitt kalendermåned vil gi pensjonsinnretningen tilgang til personopplysninger i Aa-registeret om ansatte i en virksomhet, jf. Aa-registerforskriften § 10. Opplysninger fra Skatteetaten om den pensjonsinnretningen arbeidsgiver har oppgitt i a-meldingen vil dermed begrense risikoen for feilutleveringer. Uten en slik kontroll kan det bli utlevert overskuddsinformasjon, som vil være i strid med et av de grunnleggende prinsippene i personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav c. Siden arbeidsgiver kan bytte avtalepartner fra en måned til neste, må en slik kontroll gjennomføres ved hver forespørsel fra pensjonsinnretningene. Det innebærer en regelmessig og hyppig kontroll mot opplysningene som arbeidsgiver har gitt til Skatteetaten i a-meldingen. For Skatteetaten vil vurderingen av om opplysningene kan utleveres etter skatteforvaltningsloven § 3-3 i stor grad være lik i hvert enkelt tilfelle. Dette gjør dagens ordning med utlevering etter en konkret vurdering unødvendig komplisert og det vil derfor være en vesentlig forenkling om adgangen til å utlevere opplysninger om arbeidsgivers pensjonsinnretning til Nav inntas i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 annet ledd.

Mottakerorganet må ha rettslig grunnlag for å kunne motta og bruke opplysningene i sitt eget regelverk. Nav sitt behandlingsgrunnlag fremkommer ikke direkte av loven eller forskriften, men av behovet for å sikre at opplysninger fra Aa-registeret ikke utleveres til uvedkommende. Det er begrenset tilgang til opplysningene i registeret, og det ville være svært uheldig om opplysninger herfra utleveres til uvedkommende pensjonsinnretninger. Tilgang til opplysningene fra Skatteetaten muliggjør etablering av en god løsning for beskyttelse av Aa-registeropplysninger fra innsyn fra uvedkommende pensjonsinnretninger, jf. også eForvaltningsforskriften § 4 første ledd bokstav a. Selve innhenting av avtalepart er ikke behandling av personopplysninger alene, men det er et ledd i en prosess som fører til behandling av personopplysninger og anses som nødvendig for å utføre oppgaver som etaten administrerer, jf. NAV-loven § 4a.

I henhold til skatteforvaltningsloven § 3-3 må ikke utleveringen "være uforholdsmessig ut fra de ulempene den medfører i form av inngrep i personvernet og fare for at opplysninger av konkurransemessig betydning kommer på avveie". Dette er utdypet i forskriften § 3-3-1 første ledd: "*Ved vurderingen av om kravet til forholdsmessighet i skatteforvaltningsloven § 3-3 annet ledd er oppfylt, skal det legges vekt på om mottakerorganet vil settes i stand til å treffe en riktig avgjørelse, eller utføre en mer effektiv og hensiktsmessig tjeneste enn om det ikke hadde mottatt opplysningene. Det skal også legges vekt på formålet med behandlingen av opplysninger hos mottakeren, om mottakeren er underlagt taushetsplikt, hvilke opplysninger som skal utleveres og antallet personer som får tilgang til opplysningene.*"

Formålet med Skatteetatens innhenting av navnet på den pensjonsinnretning arbeidsgiver har inngått pensjonsavtale med er å kontrollere at inntektsopplysninger utleveres til riktig pensjonsinnretning. Det er en nær sammenheng mellom dette formålet og formålet de skal brukes til hos Nav. Ved innhenting av opplysningene fra Skatteetaten vil Nav settes i stand til å "utføre en mer effektiv og hensiktsmessig tjeneste" enn i hvert enkelt tilfelle måtte kontakte Skatteetaten. Opplysningene vil være underlagt taushetsplikt hos Nav og vil heller ikke bli utlevert til andre brukere av Aa-registeret. Dersom Nav ikke får utlevert opplysningene fra Skatteetaten må de innhentes fra andre kilder og være tilgjengelig for den samme personkretsen. Innhenting av opplysningene fra Skatteetaten vil følgelig ikke påvirke personvernet til de registrerte i negativ retning. Personvernet til den enkelte ivaretas ved at pensjonsinnretningene må være verifisert som rett avtalepartner med arbeidsgiver, av arbeidsgiver.

Det foreslås på denne bakgrunn at adgangen til å utlevere opplysningene inntas i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 annet ledd i en ny bokstav o. Bestemmelsen bør ikke favne videre enn det som er nødvendig for å oppnå formålet med å dele opplysninger om pensjonsordninger etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenestepensjonsloven. Det foreslås at ordlyden utformes slik at det henvises til de enkelte lovene. Dermed blir adgangen til å utlevere opplysninger tilpasset etatens bestemmelser om deling av opplysningene med pensjonsinnretningene, jf. skatteforvaltningsloven § 3-6 tredje ledd og forskrift om Aa-registeret § 10 bokstav c.

På denne bakgrunn foreslås det at forskrift til skatteforvaltningsloven § 3-3-1 annet ledd om at opplysninger kan uansett utleveres får en ny bokstav o med følgende ordlyd:

o. til offentlige myndigheter til bruk for mottagerorganets deling av egne opplysninger i arbeidet med pensjonsordninger etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenestepensjonsloven.

Det foreslås at endringene trer i kraft straks.

Opplysningene vil bli utlevert via en allerede utviklet tjeneste som bekrefter at pensjonsinnretningen som ønsker Aa-registeropplysninger er det samme som fremkommer av arbeidsgivers a-melding. Både hos Nav og Skatteetaten er det utviklet løsning for deling av slik data. Forslaget vil dermed ikke medføre noen økonomiske eller administrative kostnader av betydning. Forslaget medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for berørte arbeidstakere, foretak eller pensjonsinnretninger.

Med hilsen

Hanne Kjørholt
seksjonssjef
Juridisk avdeling, seksjon for forvaltning og utvikling

Ellen B. Moi